

BOTEZUL DOMNULUI

Scris de Pr. Prot.Vasile- Aurel Pop

Joi, 06 Ianuarie 2011 10:05 - Ultima actualizare Joi, 06 Ianuarie 2011 14:33

În Iordan botezându-Te Tu Doamne

închinarea Treimii s- arătat. Că glasul Părintelui

a mărturisit Ție, Fiu iubit pe Tine numindu-Te. Și

Duhul în chip de porumb a adevărit, întărirea Cuvântului. Cel ce Te- ai arătat Hristoase Dumnezeule, și lumea ai luminat, mărire Ție
(Troparul praznicului)

Iubiți credincioși,

Am ajuns, cu harul, binecuvântarea și ajutorul lui Dumnezeu, să prăznuim Botezul Domnului nostru Iisus Hristos.

După ce ne-am învrednicit de marele praznic al Nașterii Domnului, când cu ochii credinței am văzut pe Preacurata Fecioara Maria ținând în brațele sale pe Fiul lui Dumnezeu, împreună cu îngerii am cântat: "Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire" după ce împreună cu păstorii ne-am bucurat, și asemenea magilor am adus și noi daruri lui Iisus, în loc de aur, smirnă și tămâie, credința nădejdea și iubirea, am fost martori peste veacuri a Tăierii Sale împrejur în a opta zi de la naștere.

Acum, duhovnicește suntem prezenți la Iordan unde Iisus Hristos primește botezul de la Ioan, cel care a avut menirea de a găti calea Domnului. Acest moment din viața Domnului nostru Iisus Hristos este relatat de Sf. Evanghelist Matei (3, 13-17), constituind pericopa evanghelică ce se citește la Sfânta Liturghie în ziua de Bobotează, dar și de ceilalți Evangheliști (Marcu 1, 9- 11; Luca 3, 21- 22), Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan reținând însăși mărturisirea lui Ioan Botezătorul despre Botezul Domnului (cf. Ioan 1, 29- 34). Botezul s-a petrecut pe când "Iisus era ca de treizeci de ani" (cf. Luca 3, 23), vârstă considerată de evrei în măsură a-l recomanda pe un bărbat ca să învețe în public. Putem spune că Mântuitorul a ținut să împlinească și această prescripție a Legii Vechi.

Sfântul Ioan Botezătorul era deja cunoscut prin predica sa, prin chemarea pe care o adresa

tuturor :”Pocăiți- vă că s- a apropiat împărăția cerurilor”(Matei 3, 2). Iisus Hristos vine la botez din Galileia, deci din nordul țării, în „pustia Iudeii”(cf. Matei 3, 1), acolo unde predica Ioan. Ajuns la Iordan, Ioan – cunoscându- L prin inspirație divină- încearcă să- L oprească pe Iisus, prin cuvintele:”Eu sunt cel ce trebuie să fiu botezat de Tine, și Tu vii la mine ?” (Matei 3. 14). Ioan îl recunoaște pe Mesia și zice :”Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii!”(Ioan 1, 29). Iisus însă îi spune:” Lasă acum, că astfel se cuvine ca noi să împlinim toată dreptatea”(Matei 3, 15), adică să primească hotărârea lui Dumnezeu de a mântui lumea prin Fiul.

Sfântul Ioan a ascultat și l- a botezat pe Iisus Hristos, și acum are loc minunea numită „Epifania” sau „Teofania”, adică arătarea Sfintei Treimi. Cerurile s- au deschis „și Ioan a văzut Duhul lui Dumnezeu pogorându- se ca un porumbel și venind peste Iisus și glas din ceruri grăind:”Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru Carele am binevoit”(Matei 3,16- 17; Marcu 1, 10- 11; Luca 3, 21- 22; Ioan 1, 31- 34). Altfel spunând, Fiul se botează în apa Iordanului, Duhul Sfânt se coboară asupra lui în chip de porumbel, iar glasul Tatălui din cer mărturisește că Iisus este Fiul Său.

Sărbătoarea Botezul Domnului mai este numită și „Arătarea Domnului” sau „Epifania”. Oare de ce nu este numită așa Nașterea Domnului? Sfântul Ioan Gură de Aur ne învață lămurit despre aceasta spunând că Hristos n- a ajuns cunoscut tuturor la nașterea Sa, ci atunci când a fost botezat. Însuși Sfântul Ioan Botezătorul spunea:” Se află în mijlocul vostru Acela pe care voi nu- L știți”

(Ioan 1, 26). Dar nici el nu- L știa, și nu l- a cunoscut până în ziua aceea:” Și eu nu- L știam pe El, dar Cel ce m- a trimis să botez cu apă, Acela mi- a zis: peste Care vei vedea Duhul coborându- Se și rămânând peste El, Acesta este Cel ce botează cu Duh Sfânt(Ioan 1, 33).

Este bine să știm că până la sfârșitul secolului al IV- lea, în 6 ianuarie, odată cu Botezul se prăznuia și Nașterea Domnului, și abia de atunci s- a făcut separarea lor, fixându- se Praznicul Nașterii Domnului sau Crăciunul în ziua de 25 decembrie așa cum se sărbătorea în Biserica apuseană. Potrivit tradiției, prima dată s- a prăznuit Crăciunul în 25 decembrie, în Constantinopol în anul 379, când Sfântul Grigorie de Nazianz a rostit o preafrumoasă omilie. Tot în acel timp, în biserica Antiohiei, introducea acest praznic Sfântul Ioan Gură de Aur.

La sfârșitul secolului al II- lea sărbătoarea Botezului Domnului era cunoscută și așezată în ziua de 6 ianuarie. Amintește despre acest fapt Clement al Alexandriei, precum și Constituțiunile apostolice în care se spune că după sărbătoarea Nașterii Domnului” cea mai însemnată zi să vă fie Epifania, în care Domnul ne- a arătat Dumnezeirea Sa ; și aceasta să fie în a 6 – a zi a luni a 10- a (adică 6 ianuarie, socotindu- se începutul anului la 1 aprilie). Tot aici aflăm că:” sărbătoarea Epifaniei să se țină pentru că în ea s- a dovedit Dumnezeirea lui Hristos, când Tatăl a mărturisit pentru el la Botez, și Mângâietorul în Chip de porumbel a arătat celor de față pe cel mărturisit”. Apoi și istoricul Amian Marcelin(+ 390), însoțind pe Iulian Apostatul într- o expediție în Galia, mărturisește că pe când acest împărat (+ 363) se afla în acea țară, mergea la Biserică în zile de sărbători și la „Epifania lui Hristos din luna ianuarie”(mense Januario Christiani Epiphania).

Botezul reprezintă un moment crucial în existența pământească a lui Iisus Hristos, în același timp constituind preludiul la lucrarea de răscumpărare a omului, și nu numai, ci a întregii creații, deoarece prin acest act Mântuitorul prefigurează jertfa Sa. Primind a se cufunda în apele Iordanului, în semn de deplină solidarizare cu omenirea ce gemea sub povara păcatului, Hristos l- a îngropat pe vechiul Adam și a început zidirea unui om nou. Într- o cântare a Sfintei noastre Biserici se spune:”Ai înnoit firea lui Adam cu ascultarea, sfărâmând balaurul”.

De asemenea un mare părinte al Bisericii, Sfântul Ioan Damaschinul afirmă că Iisus Hristos S- a botezat :” ca să zdrobească capetele balaurilor în apă, ca să înece păcatul”. Prin Botezul Domnului în Iordan se pun temelii regenerării naturii umane, întinată de păcat și totodată se surpă puterea celui rău, care îl ținea pe om înrob. Actul de supremă umilire a Fiului face totodată ca porțile cerului să se deschidă:”Îndată cerurile s- au deschis”(Matei 3, 16), și izvoarele harului să se reverse asupra creației. Toți Sfinții Părinți vorbesc la Botezul Domnului de sfințirea apelor, adică de coborârea Sfântului Duh asupra unui element din lumea creată.

În rugăciunile citite la Bobotează se afirmă că odată cu Botezul lui Iisus a avut loc și „sfințirea firii apelor”, nu numai a Iordanului. Iată dimensiunea cosmică a Botezului Domnului. Sfințirea firii umane din Hristos antrenează și sfințirea apelor, în care Fiul lui Dumnezeu Se cufundase spre a primi botez asemenea unui rob. Această coborâre a energiilor divine în mijlocul creației marchează începutul reunirii cerului cu pământul. Prin cădere, omul Îl pierduse pe Sfântul Duh, așa cum sublinia Sfântul Ciril al Alexandriei și rămăsese astfel închis în cadrul limitat al lumii create. Botezul reprezintă momentul redeschiderii izvoarelor harului, care fusese zăvorâte pentru om și pentru toată creația. Procesul de reunificare a creației, scindate prin păcat, se va desăvârși prin Înviere, adică prin biruința definitivă dobândită de Iisus Hristos asupra morții și a păcatului; dar începutul său are loc pe malul Iordanului. Pătrunderea energiilor divine în cuprinsul lumii create constituie în același timp prologul întemeierii Împărăției pe care o va vesti Hristos.

Biserica noastră a rânduit ca în această sfântă și aleasă zi de praznic împărătesc, preoții să săvârșească, în cadrul Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii

(imediat după Rugăciunea amvonului, înainte de a se cânta de trei ori „Fie numele Domnului binecuvântat, de acum și până- n veac”), Aghiazma Mare.

Este una dintre cele mai frumoase și mai înălțătoare slujbe, prin care reținem Botezul Domnului. Acum cerem lui Dumnezeu, prin rugăciunile întocmite de către sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, din secolul al VII- lea:”...pogorârea Sfântului Duh, Care sfințește toate și sfințește și apa aceasta. Și- i dă ei harul izbăvirii și binecuvântarea Iordanului. Fă- o pe dânsa izvor de nesticăciune, dar de sfințenie, dezlegare de păcate, vindecare de boli, diabolilor pieire, îndepărtare puterilor celor potrivnice, plină de putere îngerească. Ca toți cei ce se vor stropi și vor gusta dintr- înșă, să o aibă spre curățirea sufletelor și a trupurilor, spre vindecarea patimilor, spre sfințirea caselor și spre tot folosul de trebuință”(Molitfelnic, Editura I.B.M.B.O.R., București, 2006, pag. 686).

Într- adevăr, apa sfințită la Bobotează are putere binefăcătoare pentru credincioși și pentru casele lor, ei păstrând- o cu mare sfințenie până în anul următor, la o nouă sfințire a apei. Sfântul Ioan Gură de Aur, care a trăit în secolul al IV- lea, scria că încă din timpul său”mulți creștini obișnuiesc ca la această sărbătoare, la miezul nopții, după ce au scos apă, să o ia acasă și să o țină un an întreg, pentru că în ziua aceea s- a sfințit apa. Se întâmplă o minune, deoarece apa care se sfințește azi nu se strică, ci își păstrează limpezimea și prospețimea. Lucrul acesta îl poate constata ușor oricare dintre noi. În anii trecuți, la o emisiune TV, un credincios din nordul Transilvaniei prezenta reporterului o sticlă cu apă sfințită în urmă cu mai bine de 50 de ani. Tot din secolul al IV- lea, aflăm dintr- o omilie a Sf. Ioan Gură de Aur , preoții obișnuiau să cerceteze cu crucea în mână locuințele credincioșilor, pentru a le binecuvânta, prin stropirea cu apă sfințită, și cântând cunoscutul tropar al Botezului. Obiceiul acesta bun îl avem și astăzi , casele credincioșilor sunt cercetate de preoți împreună cu cântărețul și paraclisierul cântând troparul praznicului:”În Iordan botezându-Te Tu Doamne închinarea Treimii s- a arătat. Că glasul părintelui a mărturisit Ție, Fiu iubit pe tine numindu- Te. Și Duhul în

BOTEZUL DOMNULUI

Scris de Pr. Prot.Vasile- Aurel Pop

Joi, 06 Ianuarie 2011 10:05 - Ultima actualizare Joi, 06 Ianuarie 2011 14:33

chip de porumb a adeverit întărirea Cuvântului. Cel ce Te- ai arătat Hristoase Dumnezeule, și lumea ai luminat, mărire Ție”.

Iubiți credincioși,

Să primim și noi pe preoți în casele noastre pentru ca să le sfințească, să- i lăsăm să ne stropască pe creștet, spre a primi binecuvântare și sfințire de la Dumnezeu, să gustăm din apa care se sfințește în ziua de Bobotează. Apoi să ne străduim să ne sfințim viața noastră prin fapte bune, care sunt semenilor noștri de folos și bineplăcute lui Dumnezeu. AMIN.

Pr. Prot.

Vasile Aurel Pop